

DOLENJSKI KURIR

Glasiilo Socialistične zveze delovnega ljudstva okraja Novo mesto

Lastnik in izdajatelj: Okrajni odbor SZDL Novo mesto. — Izhaja vsak tetrtek. Posamezna številka 10 din. — Letna naročnina 480 din, polletna 240 din, tetrletna 120 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 900 din oziroma 3 ameriške dolarje. — Tekoči račun pri Komunalni banki v Novem mestu, št. 60-KB-16-Z-24

št. 38 (341)

Leto VII

Novo mesto, 20. septembra 1956

Urejuje uredniški odbor. — Odgovorni urednik Tone Gošnik. Naslov uredništva in uprave: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. Pošt. predal: Novo mesto 33. Telefon uredništva in uprave: št. 127. Rokopisov ne vračamo. Tiska Casopisnosaložniško podjetje »Slov. poročevalec v Ljubljani. Za tisk odgovarja F. Plevel

Nobenih odstopanj in več odgovornosti

pri izpolnjevanju okrajnega družbenega plana za leto 1956

Družbeni plan okraja Novo mesto temelji na načelu: zniževanje materialnih izdatkov v proizvodnji in dvig storilnosti. Prizadevanje v tej smeri pri izpolnjevanju planskih obveznosti in nalog je bilo in je temeljna naloga vseh gospodarskih čimteljev. Pregled izpolnjevanja družbenega plana v prvi polovici leta pa kaže, da teh osnovnih nalog nismo vzelj resno, zaradi česar obstaja bojazen, da plan ne bo izpolnjen, če bo šlo tako naprej tudi v drugi polovici leta.

Po količini 39, dobiček pa le 34 odstotkov

V prvem polletju je bil plan izpolnjen po količini za 39 odstotki, plan dobička pa le za 34 odstotki. Res obstajajo nekateri objektivni razlogi, zaradi katerih je količinski plan zaostajal za 11 odstotkov (med nje spada pomembnejše električnega toka v prvih mesecih letošnjega leta, sezonski značaj znatnega števila podjetij in pod.), vendar pa bi moral biti dobiček vsaj tak, kot je dosežena proizvodnja.

Pregled nam pove, da delovna storilnost v podjetjih prejšnjega leta ni bila dovolj visoka. Z istim številom delovne sile količinski plan ni

bil uresničen, namesto da bi bil dosežen ob zniževanju delovne sile, kot je bilo predvideno v družbenem planu. V podjetjih vlada prizadevanje le do take mere, da dosežejo plače, potem pa se ne brigajo več. Z drugimi besedami: ne skrbi jih, če bo družba dobila sredstva za skupne potrebe ali ne. Značilno je, da je porabljen odstotek za plače in druge dajatve pri večini podjetij znatno višji kot je proizvodnja. Prav tako presegajo materialni stroški raven proizvodnje.

V posameznih panogah državnega sektorja so bili v prvem polletju doseženi sle rezultati: industrija: plan po količini 37

odstotkov, plače 41 odstotkov, dobiček 31 odstotkov. Gozdarstvo: količinski plan 58 odstotkov, plače 38 odstotkov, dobiček 158 odstotkov. Gradbeništvo: količinski plan 36 odstotkov, plače 40 odstotkov, dobiček 22 odstotkov. Promet: količinski plan 36, plače 42, dobiček 10 odstotkov. Trgovina: količinski plan 39, plače 47 in dobiček 9 odstotkov. Gostinstvo: plan po količini 30, plače 29 in dobiček 10 odstotkov.

Najbolj sorazmerno je izvrševalo plan v prvem polletju obrtniško družbenega sektorja: po količini 48, plače 49 in dobiček 47 odstotkov. Kmetijske zadruga so izpolnile plan v prvem polletju: po količini 98, plače 72 in dobiček 158 odstotkov. Zadržni sektor v celoti: količinski 84, plače 84 in dobiček 136 odstotkov. Pri tem je treba poudariti, da je bil tak uspeh dosežen v zadržnih predvsem zaradi nizkega planiranja, vendar pa je sorazmerje med količino, plačami in dobičkom pohvalno.

di druge virov družbenih dohodkov, ki so bili predvideni v planu, kot n. pr. davke in druge dohodke. Od treh razpisanih akcij davka od kmetijstva je bilo plačano do pričetka septembra le 65 odstotkov, od davka od obrti 46 odstotkov in ostalih poklicev okoli 50 odstotkov. To pomeni, da dolgujejo davčni zavezanci 80 milijonov din na zapadlih davkih.

Se slabše je v okrajnem merilu s plačevanjem taksa, čeprav so te v nekaterih občinah v večini poravnane, v drugih pa zelo slabo. Pri tem posebno tisti, ki taks niso plačali, vztrajno širijo govorice, da bodo takse odpravljene. S tem delajo nezadovoljstvo pri tistih, ki so svoje dolžnosti poravnali. Seveda so trditve o odpravi takse brez vsake osnove in bodo tisti, ki jih niso plačali ali so utajili takse, podvrženi predmetu plačati še 50 odstotkov več.

Novo gospodarska politika terja trdno disciplino in izdatnejše napore

Okrajni družbeni plan je zakon za vse, zato ga je treba tudi izvajati v vseh področjih. So tu in tam objektivne težave, ki jih je treba upoštevati, v celoti pa moramo družbeni plan ne samo izpolniti, temveč tudi preseči. Če bi šlo še v drugem polletju tako kot v prvem, bi družbeni plan okraja izpolnili le za 85 odstotki. To pomeni, da bi prišli z gospodarstvom v težaven položaj, iz katerega se ne bi lahko izklopali, saj je n. pr. znano, da se izdatki za družbene potrebe niso zmanjšali. Občinski ljudski odbori so s svojimi organi (kot tudi okrajni ljudski odbor) skupno z množičnimi organizacijami vse preveč prepuščali izvrševanje planskih nalog samim podjetjem. S to brezbrzičnostjo pa je treba takoj prenehati, kajti od uresničitve družbenega plana je v pr-

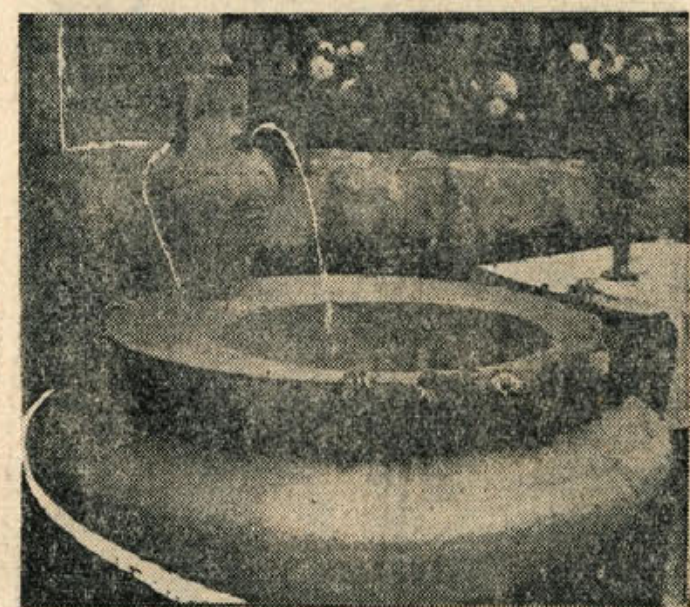
vi vrsti odvisna naša življenjska raven, prav tako pa tudi nadaljnja gospodarska rast Dolenjske.

In še: vsi smo bili načelno za novo gospodarsko politiko in njene zaostrene ukrepe v proizvodnji, varčevanju, večji delovni storilnosti in pod. Dokazati pa je treba v praksi, da smo tudi v dejanjih resnično enotni v borbi za zboljšanje življenjskih pogojev vseh delovnih ljudi. Za nam podatki o uresničevanju družbenega plana v okraju za prvo polletje povedo, da naša podjetja — razen izjem — niso uresničila pričakovanih. S pospešeno delovno vneto je treba zato v sledečih mesecih dohiteti zamujeno.

Gospodarska poslovna zveza nova zadružna ustanova

Vseh 40 kmetijskih zadrug in vinarska zadruga Kostanjevica je ustanovilo svojo gospodarsko poslovno zvezo s sedežem v Novem mestu. Že na letni občini zbor okrajne zadružne zveze Novo mesto 26. junija letos so prišli delegati s pooblastitvijo, da zastopajo zadrugo pri ustanavljanju gospodarske poslovne zveze. Ta dan je bil tudi ustanovni občni zbor, na katerem so izvolili 13-članski odbor. Ker pa je zakon o poslovnih zvezah izšel pozneje, je bil občni zbor 11. septembra letos v Novem mestu nadaljevanje ustanovnega občnega zbora. Na njem so obravnavali poročilo začasnega upravnega odbora, izvolili so nov upravni odbor, pretehtali delovni načrt gospodarske poslovne zveze ter sprejeli pravila.

Sedaj je za ves okraj ena gospodarska poslovna zveza. Če bi pokazala potreba, jih bo v bodoče lahko tudi več. Hkrati pa teko pripravljajo ustanovitev proizvodnih poslovnih zvez. Teh bo v okraju več, v prvem obdobju verjetno štiri. Prva bo, kot kaže, ustanovljena proizvodna poslovna zveza v Beli krajini. Priprave za ustanovitev so končane. Bela krajina je glede proizvodnje dokaj enotna in za-

Padlim v spomin, živim v vzpodbudo pri uresničevanju svetlih ciljev naše revolucije — ta misel je vodila krajevno organizacijo Zveze borcev na Grabrovcu pri postavljanju spomenika NOB.

NA MNOGA LETA v zasluženem pokoju

25. avgusta je minilo 55 let, ko se je v skromni železničarski družini rodil August Jazbinšek. Kdo na Dolenjskem ne pozna Gustelna — starega železničarja in borca za pravice delovnega ljudstva — iz zavestnega delavca se je izkazal v borbi za pravice delovnega ljudstva še iz leta 1919 vstopil v železničarsko službo. Kot progovni delavec in pozneje kretnik je služboval

janja, vse njegovo delo, v katerem mu je bila edina vodilna misel — neizprosna borba proti fašistom pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije.

Po kapitulaciji Italije je bil nato vse do osvobodjenja sekretar Okrajnega odbora OF Toplice in Novo mesto. Po osvoboditvi se je zopet vključil v železničarske vrste ter je opravljal dolžnosti personalnega referenta postaje Novo mesto, več let pa pri Podjetju za vzdrževanje prog Novo mesto, kjer je tudi dočkal svoj pokoj.

Naš neumorni delavec pa ne bo počival. Kot član Zveznega zbora proizvajalcev in kot funkcionar mnogih organizacij in društev bo tovariš Jazbinšek še nadalje delal v dobrobit skupnosti.

Prav na njegov rojstni dan se je 25. VIII. 1956 kolektiv železničarjev vozilča Novo mesto poslovil od svojega zvestega in najstarejšega uslužbenca. Izrečenih je bilo obilo toplih, zahvalnih besed za njegovo nesebično delo.

Tovarišu Augustu Jazbinšku-liku želimo, da bi v miru in zdravju užival zaslužen pokoj in mu ključemo: »Se na mnoga, mnoga leta!«

Novomeški železničarji

Potreben je temeljitejši družbeni nadzor

Na okrajnem ljudskem odboru je bil pred kratkim posvet predsednikov občinskih ljudskih odborov in načelnika za gospodarstvo, ki so podrobno razpravljali o izpolnjevanju družbenega plana v vseh panogah gospodarstva. Sklenili so, da bodo v prihodnjih dneh poiskali vzroke, čemu nekatere postavke plana v posameznih gospodarskih organizacijah niso izpolnjene. Očito je, da v mnogih podjetjih nimajo čuta odgovornosti do izpolnjevanja družbenih obveznosti in se jim skušajo izogniti na razne načine. Je pa nekaj podjetij, ki vestno in v redu odvajajo družbene dajatve ter si prizadevajo, da izpolnjujejo vse postavke družbenega plana kolikor moreče točno. Na posvetu so obravnavali tu-

Čiste račune v zdravstveno zaščito!

Deset milijonov primanjkljaja v polletnem obračunu Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje — Razmetavanju družbenega denarja in trošenju naših skupnih sredstev brez čuta odgovornosti je treba takoj narediti konec! — Več javne kontrole nad porabo sredstev za zdravstveno zaščito zavarovancev, sicer stanje ne bo boljše!

Stosedeminosemdeset milijonov dinarjev je letos določenih v proračunu okrajnega socialnega zavarovanja Novo mesto za zdravstveno varstvo zavarovancev in njihovih svojcev. Teh 187 milijonov predstavlja 12 odstotkov vsega plačnega sklada v okraju. Razlika od 12 do 40 odstotkov, kolikor povprečno znaša prispevek za socialno zavarovanje, gre za pokojnine in druge dajatve socialnega zavarovanja.

Polletni obračun okrajnega zavoda za socialno zavarovanje kaže skoraj deset milijonov dinarjev primanjkljaja. Dohodki ne krijejo izdatkov. Pregled uporabe sredstev za zdravstveno zaščito v posameznih zdravstvenih območjih pa kaže, da gre primanjkljaja na rovaš do najhujšega razmetavanja denarja in prekomernega trošenja brez čuta odgovornosti do družbenih skladov. V dokaz navajamo nekaj primerov, ki so jih obravnavali na konferenci šefov vseh ambulant v okraju s predstavniki socialnega zavarovanja v Novem mestu 8. septembra.

Poleg zavarovancev, za katere plačuje zdravstvene storitve socialno zavarovanje, prihajajo po zdravstveno pomoč v splošne ambulante tudi samoplačniki. Razen Novega mesta je v ostalih krajih upravilcev socialnega zavarovanja velike manj kot neupravičence. Navzlic temu plačuje zdravstveni kader v zdravstvenih domovih in postajah skoraj izključno socialno zavarovanje. Zakaj? Zato, ker plačila nezavarovancev v večjih primerih niso prikazana kot dohodek, pač pa se nekontrolirano izgube kot postranski zaslužek zdravstvenega kadra. Povsod res ni tako, je pa v večih primerih. Zraven tega pa je tudi dokaj občutega razmetavanja denarja iz sklada za zdravstveno zaščito.

2282 prevoženih kilometrov v 6 mesecih za obiske na domovih samo v eni občini

Nedoigo tega je prišel na socialno zavarovanje v Novo mesto predsednik občine Mokronog in se v imenu zavarovancev pritožil, da tamošnji zdravnik ne nudi zavarovancem dovolj zdravstvene zaščite. Kontrola pa je pokazala, da temu ni tako, pač pa je, sodeč po obračunih za zdravstvene storitve zadeva prav obratna!

Na območju zdravstvene postaje Mokronog je 629 zavarovancev in upokojujencev s svojci vred. Samo za obiske na domovih je zdravnik v prvem polletju 1956 prevozil 2282 km. Kilometra po 40 dni podnevi in 50 dni ponoči mora plačati socialno zavarovanje, kot tudi pregled, bolnika. Nočni obiski so dražji kot tudi kilometrina, poročilo postaje pa izkazuje več nočnih obiskov in voženj kot podnevi. K temu je poučna primerjava zdravniških voženj in zdravstvenih storitev zdravstvenih postaj Sentjerneje, Dolenjske Toplice in Žužemberk. Na območju teh treh postaj je okoli 3000 upravičencev do zdravstvene zaščite na račun socialnega zavarovanja. In vendar niso zdravniki teh treh postaj imeli v istem času več obiskov kot v Mokronogu za 629 upravičencev! Se bolj značilna je primerjava prevoženih kilometrov. V Mokronogu 2282, v teh treh občinah pa le 1.201 km! En zavarovavec stane socialno zavarovanje v mokronoški občini še enkrat toliko kot v drugih občinah!

Ali so zahteve zavarovancev v mokronoški občini prehtreane? Morda niso v skladu z razpoložljivimi sredstvi ali pa ni zaračunavanje postaje v redu. Kontrola je ugotovila (pa ne samo

Gradnja v Beltu

Z investicijskim kreditom, ki ga je letos dobilo podjetje BELT gradilo centralno kurjavo v tovarniških prostorih. Brez grejnih je delo pozimi nemogoče, posebno ker imajo oprava predvsem z železom. Prav tako kor grejne naprave pa so BELTU potrebni stroji, brez katerih podjetje ne bo moglo izpolnjevati proizvodnih nalog.

Skrajšana pot Sinji vrh—Črnomelj

S cesto Vrh gora — Dainje njeve, ki jo pravkar traserajo in pripravljajo zanj načrte, za gradnjo, se bo razdalja med Sinjim vrhom in Črnomeljem znatno skrajšala. Ta cesta, dolga 9 kilometrov in 300 metrov, bo zgrajena zaradi izkoriščanja lesa v predelu, kjer bukovina propada, služila pa bo koristno tudi prebivalcem Sinjega vrha in okolice za zelo ugodno bližnjico do Črnomelja in železniške postaje. Tako bo nova cesta, ki jo dobo, kot zatrjujejo, pričeli graditi takoj, imela velike gospodarske in prometne pomen za te kraje.

Partizanov zlet v Ribnici preložen

Zaradi podvzetih zdravstvenih ukrepov za omejevanje otrok hromelosti, je okrajna zveza Partizan Kočevje preložila predvideni okrajni zlet partizanskih društev v Ribnici v prihodnje leto. 50-letnico obstoja telesne vzgoje v Ribniški dolini bo tamkajšnje matično društvo praznovalo letos v novembru.

na raznih postajah in se je takoj vključil v borbene vrste naprednih železničarjev. Ob vdoru okupatorja je bil tovariš Jazbinšek med prvimi borci OF. Kdo bi mogel naštetj vsa njegova pogumna de-

Ljudska tehnika razstavlja

Od 23. do 30. septembra — okrajni teden Ljudske tehnike

V okviru proslave 10-letnice Ljudske tehnike in njenega dela ter stoletnice rojstva Nikole Tesle bo priredil okrajni odbor Ljudske tehnike v Novem mestu od 23. do 30. septembra več razstav, nastopov in zborovanj, na katerih bomo lahko spoznali delo te prekrstnice in pomembne organizacije. Medtem ko so drugi okrajni take proslave že imeli, bo organizacija LT našega okraja pod pokroviteljstvom predsednika OLO Franca Pirkovičca priredila v prihodnjem tednu naslednje:

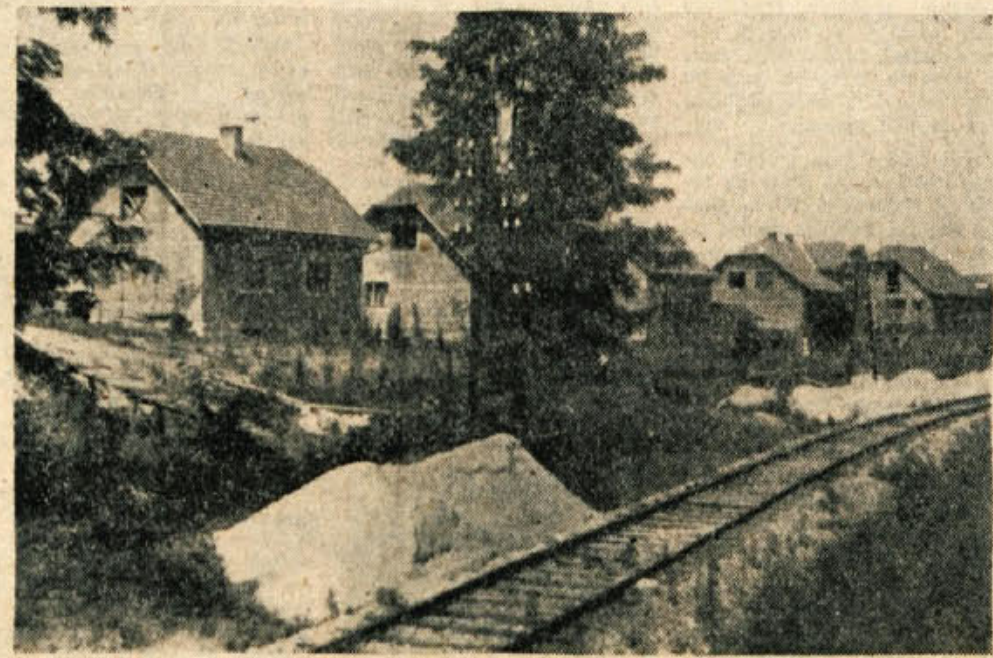
23. septembra: ob 8. uri dopoldne bo v sejni dvorani ObLO Novo mesto slavnostna seja okrajnega odbora Ljudske tehnike. Ob 10. uri bo po mestu parada obveznikov predvojaške vzgoje, ob 11.30 pa bodo v prostorih sindikalnega doma odprte kar tri razstave: prva fotoamaterska razstava Dolenjske, na kateri bomo poleg 150 dolenjskih motivov videli tudi pribl. 150 fotografij z mednarodne fotografske razstave; radio-am-

aterska razstava bo pokazala sodelovanje podjetja »Telekomunikacije« delovni proces ob nastajanju radijskega sprejemnika, prvič pa bomo videli v Novem mestu tudi televizijske naprave. Razstava šolskih ročnih del bo pokazala, kako potrebna so šolske delavnice za ročna dela, kakšna naj bo njihova oprema in kaj vse naše šole že nudijo mladini na tem področju. Razstave bodo odprte teden dni vsak dan ob 8. do 19. ure.

26. septembra bo v Novem mestu posvet ravnateljev in upraviteljev šol ter predsednikov ObLO in predsednikov svetov za šolstvo vseh občin o tehnični vzgoji mladine in ročnem delu.

27. septembra se bodo zbrali v Novem mestu mladi tehniki našega okraja, 28. 9. pa bo na Grmu zbor dolenjskih traktoristov, 29. 9. bodo v Novem mestu propagandne vožnje motoristov, 30. 9. pa bo zaključek razstav in podelitev nagrad za najboljša fotoamaterska dela.

V tem tednu bodo v kinu Doma JLA predvajali strokovne in poučne filme s področja tehnike, kmetijstva, modelarstva in ostalih panog. Verjetno bodo pripravili posebno razstavo tudi še modelarji in letalci. Okrajni odbor Ljudske tehnike vabi društva in klube LT, da sodelujejo pri pripravah in

Železničarska kolonija v Cegelnici pri Novem mestu — sed pridnih rok in požrvalnega dela

(Nadaljevanje na 2. strani)

200 TON zdravilnih zelišč

GOSADOVEGA skladišča v Bršljinu res ni težko najti. Prvič je to velika dvonadstropna lesena stavba, drugič jo pa izda nešteto vonjav. Saj ni čudno: 150 vrst raznega listja, korenin, cvetja in rastlin ima tu zbirališče, preden odpošljejo da-

Janez Kuhar iz Dol. Prekope je pripeljal na živinorejsko razstavo v Kostanjevico 2-letno telčico

Je po svetu — okoli 80 odstotkov v inozemstvo, ostalo pa na domači trg. »Dve sto ton te dišeče robe smo letos že spravili v skladišče, oziroma odpremlili naprej, je povedal šef podružnice Miha Zupan. »In izplačali smo nabiralcem nad enajst milijonov d.narjev,« ga dopolni knjigovodkinja Anica.

Skladišče je res veliko, vendar do kraja polno. Lepo, zlatorumenno lipovo cvetje stiskajo delavci z motorno stiskalico v bale. Skorje krhlike so ravno kar naložili cel vagon, pa jo je v skladišču še vedno za več vagonov. Podobno je tudi z robidomom, brezovim, orehovim, malinovic in drugim listjem, koreninami gladeže, srčne moči, bodeče neže in ostalih korenin in zeli. Kdo bi jih vse poznal, zato morajo biti res strokovnjaki. Kupi slaka, ki so ga letos tudi odkupovali, so podobni skrbno spravili krmu za živino.

V predsoj pisarne se kuha mleko. Delo z zelišči ni brez nevarnosti za zdravje, zato dobro delavci v skladišču za malico mleko. Med tem ko v skladišču jejo in sortirajo po vrstah in kvaliteti ter pripravljajo za odpremo prevzeto blago, dovaja kamion nove količine iz vseh koncev okraja. Mnogi nabiralci prinese nabrana zelišča kar sami v glavno skladišče, kjer jih prevzamejo in izplačajo. Okoli 1200 nabralcev je letos oddalo zelišča neposredno v skladišče. Koronine posameznih zelišč so si večkrat tako podobne, da jih lahko zanesljivo spoznajo samo po vonju.

1200 din za kilogram prahu...
Na vprašanje, katero zelišče ima najvišjo ceno, je šef poslovalnice hitro prinesel desetine vzorcev. Med njimi je svetlorumen prašek. »To je lističev cvetni prah. Plačujemo ga po 1200 din kg.« Zanimivo je, da ima cvetni prah iz rastlina samo v Beli krajini, drugod ga doslej še niso dobili. Zbiralec v Črnomlju ga je odkupil doslej okoli 25 kg. In za kaj rabijo ta prah? Odkupuje ga centrala Narodne banke v Beogradu za svojo tiskarno, in zelo nujno ga potrebuje.

POPRAVEK
V članku »Prometna nesreča v Novem mestu« se je pretekli teden vrnila tiskarska opomba. Nesreča se je zgodila na ovinku bližje cesti komandanta Staneta, ne pa pri Industriji perila.

16 obiskov je naredila, zaračunala pa 60...
Grdo izkoriščajo šibko kontrolo tudi nekatere babice. Te imajo določeno, kolikokrat morajo obiskati porodnico, če je

Ta teden nabiramo
Cvet jesenske rese (100 din), rdeče detelje (100 din), črno-domače-kranske detelje (100 din).

Korenine volčje češnje-beladone (150 din), melise (150), ozko-listnega tipotca (80 din), pekoče koprive (40 din).

ko rastline, ki bi sicer šlo v nič. Koprive, slak, gladeževe korenine, cvetje rese, listje lupuha in desetine drugih plodov, ki jih odkupuje GOSAD, so res take rastline, katerih odstranitve je samo koristna.

Se so velike možnosti za razširitev nabiranja zelišč. Zlasti v nekaterih krajih, kot je na primer občina Kostanjevica in še ponekod, organizacija nabiranja ni dobra. Lepe vsote, danarja, ki bi ga ljudje s tem zaslužili, v te kraje ne pridejo. Mnogo vrst zelišč bi bilo vredno gojiti na dobrih njivah, ker bi dale veliko večji dohodek kot najbolj zlahka kultura. Gojena zelišča vsebujejo navadno še boljše snovi kot divje rastoča. Nabiralcem in drugim, ki pridejo v Bršljin svetujemo, da si ogledajo nasade raznih zelišč okoli GOSADOVEGA skladišča. Videli bodo, kaj vse raste in kakšno je, uslužbenci pa jim bodo radi dali vsa potrebna pojasnila.

Osemkrat več kot pred štirimi leti
Leta 1952 je GOSAD odkupil vse leto v okraju Novo mesto in Črnomelj 26 ton, letos do konca avgusta že 200 ton. Sedaj bodo pričeli z odkupom plodov — šipek, glog itd. Računajo, da bo znašal promet do konca leta okoli 30 milijonov din. To pomeni 300 din narodnega dohodka na vsakega prebivalca v okraju za pobrani plevel in dru-

Ob 12. in 13. številki Uradnega vestnika

Pravkar izšli številki Uradnega vestnika okraja Novo mesto (od 31. 8. in 7. 9. 1956) prinašata 11 odlokov in odredb občinskih ljudskih odborov Črnomelj, Novo mesto, Straža-Topllice, Trebnje in Semič, pet odločb OB LO Žužemberk, Novo mesto in Trebnje o izvolitvah in imenovanjih v razne komisije, v neuradnem delu pa objavlja 12. številka Poročilo zavoda za socialno zavarovanje v

Novem mestu (od 18. 1. 1956). Poročilo okrajnega zavoda za planiranje s 4. seje Zbora proizvajalcev in poročilo o vplivu redukcije elektr. energije na proizvodnjo v ind. podjetjih v lanskem decembru in letošnjem januarju.

Medtem ko objavlja 13. številka Uradnega vestnika bilance KZ Dobrič, Zadruga trga, podjetja Novo mesto in »Keramike« za leto 1955, pa se nam zdi, da je objava bilanc podjetij »Remont«, Pekarije, Krojaškega podjetja, Čevljarškega podjetja, Mizarske delavnice, Opekarne Rače selo in Občinske žage, v Trebnju za 1. 1954 res nepotrebno delo oz. odvencen strošek. S čim bi bila objava zaključnih bilanc za predlansko leto utemeljena, si težko predstavljamo. Prav gotovo so bolj potrebni objav novejši odloki, sklepi in aktualnejša poročila zavodov, ustanov odn. uradov.

USPEŠNO TRGOVANJE Z ETIOPIJO

Na sestanku Upravnega odbora Jugoslovanske zbornice za razvoj gospodarskih odnosov z Etiopijo so ugotovili, da so bili doslej doseženi lepi uspehi v trgovinski izmenjavi med obema državama. Ta izmenjava se razvija povsem v skladu s prijateljsko politiko Jugoslavije in Etiopije.

rodila doma, in kolikokrat, če je rodila v bolnišnici. Tega določena števila obiskov pa se drže samo pri predlaganju računov. Tako je babica iz Bršljina obiskala 9 porodnic samo 27-krat, zaračunala pa je kar 58 obiskov! Spet druga je napravila dejansko le 16 obiskov, račun pa napravila za 69 obiskov. Ugotovljen je primer, da je babica poslala na obisk porodnice svojega moža. Ker ni nobene prave kontrole, delajo kot se jim zljubi, plačo pa le zahtevajo. So tudi med njimi izjeme, babice, ki vestno opravljajo svojo odgovorno službo, toda o teh bomo pisali ob drugih priložnostih. Poimenoško pa bomo razpravljali o tistih, ki ne opravljajo službe, kot to zahteva predpis in za kar so tudi plačane.

Namišljeni bolniki naj plačajo vse stroške

Tudi teh je precej in tudi ti neupravičeno izkoriščajo ugodnosti zdravstvene zaščite in obremenjujejo zdravstveni kader. Ni malo primerov, ko nekdo kliče zdravnik na dom za prazen nič, celo v nočnih urah. Bil je primer, da je zdravnik prišel na nujni poziv daleč v Zelo umesten je sklep, ki so ga predlagali na konferenci, da bo vsak naročnik, ki pokliče zdravnika na dom neupravičeno, sam nosil vse stroške. Ta sklep je bil že sprejet, vendar kaže, da ga vsi zdravniki ne izvajajo. Sedaj za ta sklep dopolnili, da se nanaša tudi na obiske v ambulantah. Vsak, za katerega bo zdravnik ugotovil,

Kako smo uničili volčje leglo

Tudi letos smo lovci Uprave lovstva »Rog« z vso vztrajnostjo uničevali največje škodljivce naših lovišč — volkove in njihove naraščaj, toda nešteto mrzlih deževnih točk, ki smo jih prebili v lovišču maja in junija letos je bilo zastoj.

Sredi junija smo pričeli nadržno iskati volčje skote na terenu od Rajhenava, Kleča, Staroga loga in Rdečega kamna do Podstenice in roških grebenov. Na tem področju so bila skoraj vsako leto volčja legla, zato smo sodili, da bodo tudi letos.

Tone in Cveto sta letos prva zaslišala tuljenje starih volkov ko sta 27. junija ponoči prisluškovala na Novem bregu. Dež jim je spodil iz zasilnega skrivališča na črtnji. Zlela sta na tla in zakurila ogenj ter spekla polha, ki sta ga malo prej ujele. Veselo novico, da sta zaslišala volkove, sta povedala ostalim na dogovorjenem mestu drug. dan, Menila sta, da je bilo tuljenje med Starim logom in Klečem. Napravili smo nov podoben načrt in odšli naslednjo noč spet na oponašanje.

Slon iz muhe...

Mimogrede se pomenim z novomeškim zdravnikom. — Pravkar je bil v Gabrju, kamor so ga klicali k bolnemu otroku. Toda, otroček sploh ni bolan. Zjutraj se je res malo neugodno počutil in odklonil hrano, toda ob zdravnikovem prihodu v hišo se otrok zadovoljno igra in prav nobenih znakov ni, da bi mu kakoli manjkalo. Pot je bila takorekoč nepotrebna, čeprav so starši klicali zdravnika verjetno z dobrim namenom. — Prav, potrebna je skrb in ljubeča nega, saj gre za najdražje, kar imamo.

Popoldne pa srečam znanko iz Stopič. »Ali že veste, da so iz Gabrja odpeljali v Novo mesto dva resilna avtomobila bolnih otrok?! — Najbrž je otroška ohromelost!«

Ko ji pojasnim moje slučajno srečanje z zdravnikom, se tovarišica pomiri in oba ugovoriva, kako hitro se na razdaljo nekaj kilometrov napihne najmanjši dogodek. V nekaj urah se je vest o »dveh« avtomobilih bolnih otrok raznesla po celem Podgorju!

Iz takih in podobnih čenč, ki jih posebno v Novem mestu znane in neznane klepetulje ter obrekljivke vneta prenašajo po tržnicah, v mesnicah, frizerskih salonih in pri šurfikseu v kavarni, rastejo govorice in laži, ki begajo nepoučene ljudi. Kaj pravite, ali ne zaslužijo take čveke in njihovi »duhovni starši« najstrožjo obsodbo javnosti? — ek

Gospodarsko sodelovanje z Madžarsko

V Beogradu so se 13. septembra začela pogajanja med delegacijama Jugoslavije in Madžarske o medsebojnem gospodarskem sodelovanju.

Avtomobili za težke invalide

V našo državo je prišel prvi del pošiljke 44 avtomobilov znamke »Isotta«. Celotno pošiljko bomo dobili še septembra. Te avtomobile bodo s sodelovanjem glavnih odborov Zveze VVI razdelile republiške invalidske uprave invalidom I. skupine, ki imajo onesposobljene noge in uporabljajo invalidske vozičke.

PRITISK TRAJA DALJE

Pritisk na Egipt traja dalje, hkrati pa narašča po svetu tudi odpor proti početu zahodnih velešil. Trebnino se taktika zahodnih velešil opira predvsem na ustanovitve tako imenovane Zdruga upornikov Sueskega prekopa. V ta namen so tri zahodne velešile sklicale tudi konferenco, ki se je začela včeraj v Londonu. Zdruga je naj bi imela svoje ptole, ki naj bi vodili ladje skozi Sueski prekop, Egiptu pa bi potem plačali »določeno« odškodnino. Egipt se je, razumljivo, postavil po robu takšnemu očitnemu kršenju suverenih pravic in odločno izjavil po svojem predsedniku Naserju, da ne bo dovolil lažjam tega »Zdruga« prehoda skozi prekop. Egiptovski predstavnik je amerškemu zunanjemu ministru sporočil, da bi pomenilo uveljavljenje zamisli o Zdrugu — vojno.

Spričo tako odločnega odpora je na Zahodu — še preden so to Zdruga sploh dobora ustanovili — že slišati glasove in vesti, da bodo ubrali daljšo pot — okrog rta Dobre nade, da bodo ZDA financirale prodajo svojega petroleja zahodnoevropskim državam, ki ne bi moge priti do srednjeevropskega petroleja, da bodo delno krije stroške »bojkota« Sueskega prekopa, se pravi, da bodo plačale drage vožnje okrog cele Afrike, ki podaljšujejo plovbo za nekaj dni itd.

Medtem ko je večina izmed petnajstih povabljenih dežel na londonsko konferenco sprejela povabilo zelo obotljivo in z mnogimi pridržki, pa na drugi strani čedalje bolj zori zamisel o čim širši konferenci vseh držav, ki so zainteresirane na svobodni plovi skozi prekop. Medtem ko so na londonsko konferenco povabili samo tiste države, ki so na prejšnji konferenci v Londonu podprle Dullesov načrt o mednarodni upravi nad Suezom, pa imajo na konferenco, ki jo je predlagal Egipt, dostop vse države. Okrog dvajset se jih je že prijavilo, med njimi tudi Jugoslavija.

Zanimivo je pri tem na primer stališče skandinavskih dežel, Norveške, Švedske in Danske ter po drugi strani Pakistana in Irana. Te dežele so izjavile, da bodo prišle na loiskonsko konferenco, toda ne zato, da bi Egiptu vsilili takšno ali drugo rešitev ali ga celo napadli, marveč zato, da bi proučili možnosti za mirno poravnava spora.

Potemtakem o zahodni enotnosti glede na Suez ni mogoče govoriti. To kaže že bežen pregled stališč držav, ki so članice zahodnih vojaških paktov: Francija in Velika Britanija stojita na stališču — vse ali nič, Naser mora kapitulirati, pa čeprav bi ga k temu prisilili z orožjem; ZDA, ki niso toliko zainteresirane na srednjeevropskem petroleju, hkrati pa si žele pridobiti naklonjenost azijskih in afriških dežel, hočejo ubrati srednjo pot, vendarje v bistvu le predvsem podpirajo ob ostali zahodni velešil; Grčija, čeprav članica Atlantskega pakta, je na strani Egipta, a proti Veliki Britaniji in Franciji, skandinavske dežele niso za nasilno ureditev, ampak za mirno poravnava spora. Se bi lahko naštevali razlike, ki so posledica nasprotij v zahodnem svetu — križanja interesov, starih neporavnanih računov, različnega odnosa do kolonializma.

Sueski spor ali kriza, kakor pač imenujemo ta boj, ki se bje v zadnjem času na diplomatskem, gospodarskem in drugih področjih, pa je hkrati pokazala, da je ogromna večina človeštva na strani Egipta zato, ker ta dežela brani svojo neodvisnost in ker je ogromna večina človeštva proti nastitju kolonializma. Na strani Eripta so arabske države, dalje dežele, ki so se šele pred leti znebile kolonialnih verig, ter vse tiste države — med njimi Jugoslavija — ki smatrajo kolonializem za nezdržljiv v naši svobode, neodvisnosti narodov in miru na svetu. Da kolonializem strže na vse kriplje po neodvisnosti, je sueski spor najzgovornejši (a ne edini!) primer. Da kolonializem ogroža mir, pričajo križarje s topovi, naperjenimi na Egipt, pričaju bombniki, padalci itd.

● Ob obisku indonezijskega predsednika Sukarna v naši deželi sta Indonezija in Jugoslavija podpisali izjavo, v kateri se zavzemata za uveljavljenje aktivne in miroljubne kooperacije; za uresnitve načel Bandunske konference azijskih in afriških dežel; za enakopravno sodelovanje velikih in malih držav; za gospodarsko in tehnično pomoč nerazvitim deželam; za spoštovanje suverenih pravic vseh dežel; za mirno poravnava sueskega spora na podlagi spoštovanja egiptovske suverenosti; za osamosvojitve še odvisnih narodov; za sprejem vseh dežel v OZN, ki imajo pogoje za to, predvsem LR Kitajske; za zmanjšanje oborožitve in preprečevanje oborožitve s atomskim orožjem; obe deželi pa bosta tudi razširili medsebojno sodelovanje na raznih področjih.

● Na VIII. kongresu KP Kitajske je bilo med drugim rečeno, da se je v tej deželi vključilo v zadrugo 110 milijonov ali 81,7% vseh kmečkih go-ljarskih gospodarstev, od tega v zadrugo socialističnega tipa 75 milijonov gospodarstev. Industrijska proizvodnja se bo v prihodnji leti povečala za 90,3%, zgradili bodo 4000 km železnice, 10.000 km glavnih cest itd.

● Z Reke je odpotela v Kairo druga skupina šestih jugoslovanskih kapitanov došle plovbe, ki so se prijavili za pilotajo na Sueskem prekopu.

● Prvi sekretar OK KP Sovjetske zveze Nikita Hruščev je prispel 19. t.m. v Jugoslavijo na nekajdnevni zasebni obisk.

Hostinski promet

Letošnji promet gostinstva v Sloveniji, od 31. julija, je znašal 5 milijard 318 milijonov din, kar je 101% od prometa v istem razdobju lani. Čeprav se je promet po vrednosti povečal, se je pa znatno znižal obisk gostov, oziroma število prenočitev. Vseh gostov je bilo 214.100, od tega inozemcev 36.100.

Letina industrijskih rastlin

Kmetijski strokovnjaki pravijo, da bo povprečni letinski pridelek vseh industrijskih rastlin nekoliko manjši kot lani. To velja zlasti za sladkorno peso, ker so zaradi hudih spomladanskih padavin in poplav zasadi manj površini. Štornjic je bilo letos posejanih okrog 25.000 ha manj kot lani.

● Ob večerih, izhod iz jazbine pa se zavarovali z pastjo. Komaj se je zmračilo, sta se oglašila stara dva. Proti jutru je stara prišla k brlogu, Jože, ki je čakal pred jazbino, je posvetil v lučjo, vendar je lahko videl samo rep volkulje, ko je skočila prišla na skale. Na čistino sploh ni prišla in tako je odnesla kožo. Pri nadzorovanju jazbine smo ugotovili, da so mladič še notri, zato smo tretji dan minirali skale, da pridemo do njih. Čez dan smo razstreljavali skale, ponoči pa stražili. Sele četrty dan po dvanajsti mini nam je uspelo, da smo prišli do dna brloga. To noč se je ujel na past en volčič. Ugotovili smo, da ta ni zadnji. Zlezel sem v jama in v baterijo odkril mladiča, ki se je hitro oddaljil v stranski rov. Za mano je prišel v rov Jože, ki je vzel s seboj past, iz druge strani pa je Ivan držal palčko. Kmalu je skočil na past en mladič. Z veseljem ga je Jože privlekel iz brloga. Sedaj smo torej ujele že tri. Naslednjo noč se je ujel še eden, jaz sem trdil, da med njimi ni tistega, ki se nam ga videl v jami, ker tu ni nihče tako temno siv, kot je bil tisti. Žive mladiče smo ograbili na prostem, misleč, da bomo privabili stara, ki sta se redno oglašala vsako noč. V naslednji noč se je ujel še en mladič, toda temnosivga še nismo videli. Ponoči smo zaseli tudi podveji. Ponoči smo zaseli

Jože nese volčiča iz brloga

Kako je pri nas z otroško prehrano

Ne samo pri nas, tudi v drugih državah, kjer mislimo »da se oči mleko in med«, so strokovnjaki ugotovili pomankljivo prehrano. Ne vplivajo samo življenjska raven ali lepe plače na prehrano prebivalcev, ampak predvsem navade in običaji v družinah in celih pokrajinah. Samo priložnostno otrokom, ki pridejo prvo leto v dijaški dom ali šolsko kuhinjo. »Spinača, kaj pa je to?« »Se nikoli je nisem videl, jaz je že ne bom jedel!«, Ljupavski sir, namazan na kruh, tudi niso jedli, ker ga od doma niso bili vajeni. Zahtevali so marmelado na kruh. Mleko v prahu niso pili, ker ga niso vajeni. To smo opazili celo pri dijaških višjih letnikov učiteljica v dijaškem domu Majde Šič v Smihelu. Tovarni upravnik in kuhinjski osebje, ki se trudi, da bi imeli njihovi dijaški dovolj primerne hrane, so nam povedali, da imajo podobne težave večkrat.

»Moj mož ne mara porove juhe, naš otroci ne marajo mleka«, take trditve so se stvar navade ali nenavade. Pri nas sestavljata pretežno del hrane kruh in krompir, mleka, zelenjave in sadja pa ni mogoče varenj postavljati na mizo.

Nezadostna prosvetljenost je kriva, da se teh navad krčevito držimo, da polagamo premalo važnosti na pravilni sestavi prehrane. Ne zavedamo se, da so s prehrano v zvezi zdravje, sposobnost za delo, razpoložljivost, uspeh in neuspeh v našem življenju. O pravilni prehrani je odvisen razvoj naših otrok in njihova zmogljivost za delo v šoli.

Tečaj o zdravi prehrani, predavanja, strokovni časopisi, knjige in radio nam posredujejo izsledke sodobne in zdrave prehrane. Posledice pomankljive prehrane pr. otroku, ki jih odkriva naša zdravstvena služba in jih zdravnik pogosto nakazujejo, so bile vidne že pred vso in so še danes.

Slabokrvnost je podvrženo pri nas 45 odstotkov otrok, le 2,7 odstotka otrok ima najboljši krvni sestav, 35 odstotkov pa zadovoljiv (iz referata dr. Lunačkove).

Slabo razvite, mlhаве mišice pri otrocih so kakor slabokrvnost, vzrok pomankanja mleka in živalskih beljakovin v hrani.

Gnitje zob je silno razširjeno. V prvem razredu osnovne šole

ima že skoraj vsak otrok nagnoženo šestico (prvi stalni zob, ki zraste otroku). Vzrok segajo daleč nazaj. Nosače žene jemajo pazijo na svojo hrano. Mleka, jajc, sveže zelenjave in sadja jim navadno primanjkuje, zato se otroci že roje s slabimi osnovami za zobe. Potrebno je seveda, da dobiva otrok do 14. leta, dokler traja glavna rast zobovja, primerno hrano.

Neodpornost proti nalezljivim boleznim, prehladom in manjša zmogljivost naših otrok v šoli sta tudi običajni posledici pomankanja gradbenih (živalske beljakovine) in zaščitnih snovi (vitamini in rudninske soli) v hrani.

Koristne nasvete za zdravo sodobno prehrano vam nudi knjižica: »Preprosta kosila« ter »Maliček in še kaj«, ki jo dobite v Opatovnem gospodinskem centru in v knjigarnah. C. M.

Nov gospodinski tečaj za zaposlene žene in dekleta

Zavod za pospeševanje gospodinjstva v Novem mestu je priredil v zadnjem času več tečajev za konzerviranje sadja in zelenjave. Žene in dekleta so spoznale sodobne in praktične načine konzerviranja, povedale pa so tudi, da si želijo še takih in tudi drugih gospodinskih tečajev, kjer bi se naučile pravilno sestavljati jedilnike in okusno pripravljati jedi. Zato namerava Zavod za pospeševanje gospodinjstva začeti v Novem mestu trimesečni gospodinski tečaj. Pouk bo v popoldanskih urah, da se ga bodo lahko udeležile tudi delavke in službenke. Tečaj se bo začel 1. oktobra. Vse, ki si želijo pogledati gospodinsko znanje, vabimo, da se prijavijo. Vpisovanje je vsak dan dopoldne v pisarni Zavoda za pospeševanje gospodinjstva v Sindikalnem domu.

Gospodinski pomenki

Da hrana pozimi ne bo enolična naj si vsaka družina pripravi dovolj sadnih in zelenjadnih shranokov, najmanj pa: 15 kg suhega sadja, ki ima veliko železa; 30 l sadnih sokov zaradi vitaminov in rudninskih snovi, zlasti čimveč zdravilnega bezgovega sirupa; 20 l paradižnika; 10 l otročjega fižola; 15 l kumar; 10 litrov paprike; 30 litrov mešane solate (srbske), ki nam ob pravilnem konzerviranju nudijo dobro solato ali omako za zimo; 20 l raznega sadja v obliki kompotov, ki so brez obilnice in alkohola zdravo, osvetojuče okrepilo; 10 l marmelade, pripravljene na hiter, sodoben način za razne slaščice; 50 kg svežih jabolk najmanj na štiri družine; 15 kg rdečega korenja; 10 kg rdeče pese; 15 kg črne radkve; 20 kg rumena kolereja; 30 svežih zeljnatih in ohrovtovih glav, in primerno

kad, čeber ozr. škaf kislega zelja. V zabožku na svetlem, primerno toplim prostoru, mora v zimo rasti peteršilj, ki ga potrosimo na vsako že kuhano juho, ker ima veliko vitamina A in C.

Do januarja mora vsaka družina z vrtno imeti v zelenjadni zaspišnici dovolj endivije in radiča. V marcu in aprilu pa

zimi v kleti. Njene bele sočne liste uporabljamo za solato kot endivijo.

Za vse mestne prebivalce, ki vrtno nimajo, pa morajo to zelenjavo preskrbeti zelenjadne trgovine in vrtnarje.

Ziviljenje zahteva danes od človeka večjih naporov in sposobnosti kot nekdanj. Znanost odkriva tudi v prehrani nova pota za ohranitev zdravja in

Dolenjski pionirji pod Poi znom (Berite članek na 4. strani)

23. september — krajevni praznik Otočca

V Otočcu ob Krki bodo letos že četrti praznovali krajevni praznik. 14. leto že poteka, odkar so bili 23. 9. 1942 izdani najboljši aktivisti novomeškega okraja v

Beceletovi jami v Zagradu. Kdo ne pozna prelepe Beceletove domačije? Sredi grmičevja, skoraj tik hiše, stoji velika skala, v kateri je v zidana spominska pločča padlim tovarišem. Med njimi je ime narodnega heroja Vinka Padaršiča - Batreje, ki počiva na otokem pokopališču in ki je bil med ljudmi po Dolenjskem tako priljubljen in znan po borbenosti in požrtvovalnosti. Septembra 1942 je divjala po osvobodjenem ozemlju italijanska ofenziva. Vinko Padaršič se je prebil skozi njo, nad Otočcem pa je izdajalec odkril bivaljske aktiviste in jih izdal Italijanom. Vinko je junaško streljal v okupatorje, zadnji strel pa je prihranil zase. Prav tako so junaško žrtvovali življenja za svobodo tovariši Vinko Kos, Lojze Gregorčič, Beceletova Meri in Virantova Fani.

Dogodek na cestl

Ko sem vozil z motornim kolesom po cesti med vasjo Drago in Kronovem, sem opazil v precejšnji oddaljenosti za seboj luči avtomobila. Ker nisem videl nič sličnega nobenega znaka za prehitvanje, sem vozil z normalno hitrostjo naprej. Pred večjim ovinkom sem zmanjšal hitrost in zaslišal znak za prehitvanje. Umaknil sem se na skrajni desni rob ceste. Avto me je prehitel v ovinku, kar je erotično vsem prometnim predpisom.

Ko me je ni prehitel z vso dolžino avtomobila, je začel zavijati na desno in naglo ustavil. Tu di jaz sem z vso silo ustavil motor. Toda bila sva že skupaj. Iz avtomobila je izstopil direktor Moto-montaže, skočil proti meni ter me začel tolči s pestmi in zmerjati. Ker ni bilo konca, sem spustil motor in se mu umaknil.

Presenečen nad tem dogodkom se sprašujem: ali nisimo motoristi enakovredni vozniki cest? Mar naj pred avtomobilni ustavi motor in se umakne v jarek? Ali je morda obvezno, da motor ustavim, za počakam in se mu odkrijem?

Po prometnih predpisih pa imamo vsi vozniki motornih vozil enake pravice in dolžnosti.

Andrej Peric

Dogodek na cestl

Ko sem vozil z motornim kolesom po cesti med vasjo Drago in Kronovem, sem opazil v precejšnji oddaljenosti za seboj luči avtomobila. Ker nisem videl nič sličnega nobenega znaka za prehitvanje, sem vozil z normalno hitrostjo naprej. Pred večjim ovinkom sem zmanjšal hitrost in zaslišal znak za prehitvanje. Umaknil sem se na skrajni desni rob ceste. Avto me je prehitel v ovinku, kar je erotično vsem prometnim predpisom.

Ko me je ni prehitel z vso dolžino avtomobila, je začel zavijati na desno in naglo ustavil. Tu di jaz sem z vso silo ustavil motor. Toda bila sva že skupaj. Iz avtomobila je izstopil direktor Moto-montaže, skočil proti meni ter me začel tolči s pestmi in zmerjati. Ker ni bilo konca, sem spustil motor in se mu umaknil.

Presenečen nad tem dogodkom se sprašujem: ali nisimo motoristi enakovredni vozniki cest? Mar naj pred avtomobilni ustavi motor in se umakne v jarek? Ali je morda obvezno, da motor ustavim, za počakam in se mu odkrijem?

Po prometnih predpisih pa imamo vsi vozniki motornih vozil enake pravice in dolžnosti.

Andrej Peric

Šola je pretresna

Solski odbor v Tribučah pri Črnomlju je že večkrat razpravljal o tem, kje bi dobili prostor za pouk otrok. Tamošnja šola ima namreč samo en prostor za učnja. Tu se drena čel dan okoli 70 otrok. Prostor je tako majhen, da nimajo niti kje sedeti. V istem prostoru učitelji hkrati poučujejo štiri oddelke dopoldan, učiteljica pa popoldan prav tako.

Ker je priložni del šole ure-

Naročajte in berite DOLENJSKI LIST!

Anton Lapanje

ŠPORT IN TELESNA VZGOJA

Republiška odbojgarska liga

Partizan (N. m.) : ZOK Ljubljana 13 (3:15, 13:11, 8:15, 13:11)

Za uvod naj povemo, da Novomeščani tej tekmi niso posvetili toliko pozornosti, kolikor je za zasluzila. Govorilo se je, da Ljubljanci niso v formi in da verjetno ne bo težje dela. Čeprav se bo igralo v Ljubljani. Tu so se vsi posteno usteli. Ljubljanci so presenetili s solidno igro, posebno na mreži, kjer so novomeški odbojkarji zaradi zelo slabega bloka navadno kapitulirali. Začetek je bil v znaku živčnosti, katere pa so se domači prej otresli in začeli s premišljenimi napadi. Ker Novomeščani niso uspeli urediti svojih vrst, so prvi niz izgubili z veliko razliko. V drugem nizu je bilo nekoliko boljše, toda v tretjem so Ljubljanci spet prevzeli igro v svoje roke. Kazalo je že, da bodo gostje po četrtem nizu stanje izenačili, saj so vodili z 11:4 in kasneje z 12:8, toda te velike prednosti so Novomeščani niso znali izkoristiti. Ljubljanci so začeli z nezadržnim finišem in osvajali točko za točko.

Poraz, ki je pokopal upe

Novomeščanom kljub prizadevanjem ni nič uspelo. Vsi njihovi napadi so se razbili ob dobri obrambi domačinov, katerim je večkrat pomagala še areca, šestorica Ljubljancev, ki so zapuščeno vodili. Našero, je razliko najprej izenačila na 13:13 in nato z dvema napadoma osvojila četrta in iz tekmo.

Usoda Novomeščanov je več ali manj že započeta, ker je le malo upanja, da bi Fužinar kakšno tekmo izgubili. Baje je v dobri formi, poleg tega pa ima sedaj kar štiri točke prednosti pred Novomeščani. Naj odbojkarji priznavajo, da se jim maščujejo slabše priprave. Sedaj imajo samo še možnost, da ostale tekme na domovnem igrišču dobio in počakajo, kako bo s svojimi nasprotniki opravil Fužinar. Ostane še upanje, da tudi Fužinar ni neravnjav in da tudi njega še čaka ZOK Ljubljana.

Prilodite tekme Novomeščani igralo doma. Najprej se srečajo z Jesenicami, nato pa s Fužinarjem in Olympijo. F. M.

KOŠARKA

Kiljub porazu so domači zadovoljni

OLYMPIJA (Lj.) : PARTIZAN (N. m.) 91:69 (41:31)

Košarkarji Ljubljanskega študentskega kluba Olympija so opravili svoj sloves. Pokazali so, da niso zastojni na prvem mestu v ligi. Najbolj je navdušili hitri in precizni Ambrož, ki precej spominja na reprezentanta Kristiančiča.

Novomeški košarkarji so tokrat presentili z dobro igro. Posebno v prvem polčasu so bili povsem gnakovredni nasprotnik Ljub-

Košarka

ljancem in v večja rutina slednjih je odločila prvi del tekme. V drugem polčasu so Novomeščani nekoliko popustili, vendar tudi sedaj niso zapuščali slabega bloka navadno kapitulirali. Začetek je bil v znaku živčnosti, katere pa so se domači prej otresli in začeli s premišljenimi napadi. Ker Novomeščani niso uspeli urediti svojih vrst, so prvi niz izgubili z veliko razliko. V drugem nizu je bilo nekoliko boljše, toda v tretjem so Ljubljanci spet prevzeli igro v svoje roke. Kazalo je že, da bodo gostje po četrtem nizu stanje izenačili, saj so vodili z 11:4 in kasneje z 12:8, toda te velike prednosti so Novomeščani niso znali izkoristiti. Ljubljanci so začeli z nezadržnim finišem in osvajali točko za točko.

ŠAH

Dolenjski šahisti na spominskem turnirju na Rabu

Kakor smo že poročali, so se na povabilo Savinjske zveze slovenskega šaha v Gorenjskega okrožnega šahovskega odbora za udeležbo na spominskem turnirju na Rabu odzvali tudi trije dolenjski šahisti, in sicer prvotekominski igralec Volk (Kobler), Škerj (Novo mesto) in Kobler (Črnomelj). Po zadnjih vesteh z Rabu se vsi trije Dolenjski dobro držijo, saj po 12. kolu vsi trije v zgornji polovici tabele. Med njimi je vsekakor najboljši ing. Volk, ki je v vodstvu, in vse kaže, da bo prednost pred Mariborčanom Studičko obdržal. Škerj je s pol točke manj od tretjeplaciranega Draškera (Celje) trenutno na četrtem mestu, takoj za njim pa je Kobler, ki pa ga nevarno zasleduje Jeseničan Šuhel. Ker je turnir tik pred zaključkom, je malo upanja, da bi jih kdo prehitel. F. M.

Atletsko tekmovanje v Novem mestu

V soboto, 22. septembra, bo na Lokih ob 18. uri atletsko tekmovanje, ki se bo nadaljevalo v nedeljo ob 9. uri. Poleg atletov »Partizan« bodo nastopili učenci vseh novomeških šol. Moški bodo tekmovali v teku na 100, 200, 400, 800 in 1500 m, v skokih v višino in dolžino, v troskokih, metu krogle, diska in kopja ter štafeti na 4 x 100 m. Zenske bodo tekmovale v teku na 100, 200, 400 in 4 x 100 m.

Ljudska univerza v Kostanjevici

V ponedeljek, 24. 9. ob 20. uri zvečer: dr. Jože Križnič: Otroška paraliza.

Ker je bilo na našem področju še primerov te bolezni, vabimo k študijski udeležbi. Predavanje bo v Domu kulture.

OBJAVA LIKVIDACIJE

Z odločbo Olo 26. Novo mesto št. 016-00021 z dne 20. maja 1956 je odredena likvidacija finančne in stvarne in vseh drugih stvari, ki so v lasti gospodinjstva šola Gradaca, s sedežem v Gradcu v Beli krajini. Likvidacijo izvrši likvidacijska uprava, ki jo sestavljajo: 1. Zvonko Hanzelj - šef uprave za domobranstvo; 2. Martin Kramarič, šef ekspoziture KB Črnomelj; 3. Predmetki - kot član, in 3. Zora Vergovc, strokovna učiteljica na Kmetijski gospodinski šoli v Gradcu - kot član.

Fozivamo vse upnike in dolžnike, da v roku 30 dni od objave prijavijo oziroma poravnajo vse obveznosti zavodu, sicer se bodo dolgovi sodno izterjali.

Likvidacijska komisija

MALI GLASI

UGODNO PROMAD godno parčice v izmeri 24 m x 17 m x 2 m. Srebrničah ob državni cesti. Vse informacije dobite pri Jožetu Jeraju, Ragovska 13.

IZGUBIL SE JE mladi pes ovačar po hrbtu črne barve, okoli vratu, po gobcu, na koncu nog in repa rumenkastobel. Sliši na ime Roni. 1000 din nagrade dam onemu, ki ga pripelje nazaj: Kozma, Novo mesto, Florjanov trg 4.

PRODAM HISO z gospodarskim poslopjem in vsem inventarjem, 80 a vinograda, 1,04 ha sadnovnjaka in orne zemlje, bukov in kostanjev gozd za dva in pol hektar, nedaleč stran od nove avtoceste Zagreb-Ljubljana. Ogled in podatki do 15. oktobra na posestvu pri Alojzu Mervarju kasneje v Zagradu, Medvedgradska 47 b pri Martinu Pirkovniku - pisмено ali osebno.

ZDRAVNIKOVA DRUŽINA z dvema otrokoma v Kranju potrebuje gospodinsko pomočnik srednjih let, Naslov pri upravi Dolenjskega lista (400-56).

MLIVARJE POZOR! Vse vrste mlinskih kamnov že vedno izdeluje po nizkih cenah Puhar Franc, Polca 4 - Nalko pri Kranju.

PRODAM HISO z gospodarskim poslopjem in 4 ha zemlje (vse v dobrem stanju), 10 minut od Ikonjanjce. Poizvedbe pri Zibertu Alojzu, Kladije št. 9, p. Blanca.

VOJKASNA KNJIZICA na ime Knežević T. Rudolf, poročnik, je bila izgubljena 8. septembra 1956 od vojaške komande do Železnika nastale v Novem mestu. Kdor jo najde, naj jo za nagrado pošlje na naslov: Vojska pošta 3693, Novo mesto.

PRODAM NJIVO (60 a) pri Smarkovih Topičkih, primerno tudi za stavbo parcelo. Z. Peško Franc, Brezovica 64, pri Smarju.

Kronika nesreč

Bubaš Kristina, hči posestnika iz Črakovca, se je s kolesom zadržala v tovorni avtomobil in si poškodovala nos. Butara Jože, sin nameščena iz Mirne peči, je padel z drevesa in si poškodoval obe roki in glavo. Radhoga Josipa, sin posestnika z Martinjske vasi, je na veselicu izgubil dečka; Repič Marija iz Mislinja - dečka; Murn Ivanka z Obrha - dečka; Markan Milena iz Novoga mesta - dekle; Gostiša Irena iz Novoga mesta - dekle; Tori Marija z Malega Cirnika - dečka; Vlaho Kristina iz Koprivnice - dekle; Horvat Ana z Uršnih sel - dekle; Hrovat Marija iz Ljubljane - dečka.

TRDINOVO ZBRANO DELO VIII

Pred novo sezono

30. septembra bo v Novem mestu posvetovanje predsednikov in tajnikov prosvetnih društev s področja občine

O zbirki slovenskih delavkov, ki jo izdaja Družna založba Slovenije, je bilo napisanih že več oškov; toda ne zaradi načina izdaje ali opreme marveč zaradi prepošabnega jezika. Če pa so le občiki upravičeni za nekakšno glasico (Kosovel, Lihner), gredo dolenski književniki prav gotovo niso: Jurčičevih in Stritarjevih del imamo namreč že sedem zvezkov, Levstičevih šest, Ketteju — tudi tega vsaj deloma lahko prebravamo med Dolenjci — enajstka samo še za zaključna študija. Trdinovim sodim pa je pred nekaj meseci urednik prof. J. Logar dodal še osmega.

Posledje si vsebinsko novega zvezka. Potem ko je v prejšnjem dveh objavil vseh 40 Bajk in povesti o Gorjancih, Verške bajke na Dolenskem, Vinško modrosti in Dve ljubici, je zdaj urednik priložnostno iste spise, ki jim posvetil sam ni dal več dokončne podobe, ker so izšli zveščena šele po njegovi smrti v Zbranih spisih. To so: žal nedokončani bajki, ki jim je urednik dal naslov: »Dolenjski narodopisni slik«, ki jim je urednik dal naslov: »Dolenjski narodopisni slik«, ki jim je urednik dal naslov: »Dolenjski narodopisni slik«, ki jim je urednik dal naslov: »Dolenjski narodopisni slik«.

bo tudi kake košček mesa, ne le pohlevni krompirček. (Služba)

Kljub tej za tisti čas nedvomno napredni miselnosti se po urednikovi ugotovitvi Trdinovo družbeni nazor ni bistveno ločil od pogledov celotne slovenske buržoazije. To kažejo zlasti spisi VIII. zvezka. V njih se povzdiguje mlado meščanstvo: veleposestniki in veletrgovci, stavi za zgled njihova »pridnosti in podjetnosti, češ da sta vredni posnemanja. Trdina namreč ni spregledal, da je ta »pridnost in podjetnost z enako brezobzirnostjo izzemala delovnega človeka kakor poprej v fevdalni dobi zemljiška gosposka. Zato moremo danes Trdinove nazore označiti le kot »zgodovinski dokument miselne in moralne stiske, v kakršno je nujno zagaziti tudi ljudstvu in narodni stvari zvesti slovenski inteligent tiste dobe.« (J. Logar)

Cepprav Črtice iz narodnega življenja v umetniškem pogledu ne dosegajo poznejših najlepših Bajk in povesti o Gorjancih, bodisi da je pisateljevala sila še rasla, bodisi da gre, kakor smo omenili že spredaj, za ne še

prvi osebji preprosti ljudje in v njih izražajo svoje ali pa tudi pisateljevo mišljenje o življenju doma in po svetu. To daje pisatelju priložnost, da primerja domačo zaostalost in revščino z boljšim življenjem drugod. Vendar prehajajo pogostoma te primerjave v posiljeno idealiziranje in moralizatorstvo. Sploh je na te dve struni ubrana vedina Črtice iz narodnega življenja. Trdina graja surovost in pretepaštvo (Kranjska jezca), opravljanje in svetohlinstvo (Pobožni mož), brezobzirno družbo, ker nadarjenim ljudem ne nudi ničesar, da bi lahko razvili svoje talente (Pitčji svati), razkriva pogubnost majhnih kmetij na Dolenskem in posledice potratnosti, ki se iz mesta širi že tudi na deželo (Služba); razpravlja o tragedijah v po silni sklenjenih zakonih ter o lepoti iz ljubezni sklenjenih zakonskih zvez (Dva zakona).

Ker se je ohranilo tudi gradivo, iz katerega je pisatelj črpal snov, nudilo nekateri Črtice iz narodnega življenja kar lep pogled v Trdinovo pisateljsko delavnico, predvsem pa nagajenje k idealiziranju. Iz

Nedavnemu posvetu občinskega sveta za prosveto in kulturo s predstavniki občinskega odbora SZDL in občinskega sveta Svoboda in prosvetnih društev je prejšnji teden sledila seja občinskega ljudskega sveta Svoboda in prosvetnih društev, na kateri so se pomenili zlasti o letošnjih občnih zborih društev, ki bodo do konca oktobra. Ko so razpravljali o načrtu dela posameznih društev, so člani sveta poudarili zlasti načelo, da mora biti pri vsem ljudsko-prosvetnem ustvarjanju vodilna kakovost dela in njegova prava vsebina, ne pa število iger, nastopov, prireditev itd. Člani prosvetnih društev naj bi poslej skrbeli zlasti tudi za pravilne, kulturne in socialistične odnose med ljudmi, kar naj izžareva že samo društevno delo, pa tudi od-

Tamburaška in folklorna skupina iz Otočca ob Krki

V osmem zvezku objavljeni spisi so nastajali v 70. letih preteklega stoletja. Tedaj se je Trdina preselil v Bršljan in se takoj skrenjal razgledoval po bližnji in daljni okolici, zbiraje podatke za narodopisni opis Dolenske, Obenem je pisal Spominke, snoval knjigo o Rušiji in se pečal z mislijo, da bi napisal zgodovino slovenskega naroda. Toda njegovo pažnjo je vedno bolj pritegovala svojevrstna dolenska zemlja in ljudje, ki na njej živijo. Umiljivo: na vsaki poti je odkrival nove poteze, ki so mu bile kot rojenemu Gorjancu nenavadno zanimive, včasih celo nerazumljive. O tem lepo govori tale zapisek: »Rupe delajo se tod ob moči, zares čuden je dolenski svet, netrden, nestanovit, negotov, skrivnosten — in značaj ljudi je enak svetovi.«

Prav tisti čas, ko je pisatelj zbiral podatke o Dolenskih in skušal pod vplivom angleškega kulturnega zgodovinarja Buckia na podlagi študija pokrajine, socialnega, gospodarskega in političnega življenja proučiti v bistvo dolenskega človeka, je slovenski narod preživljal hude krize. Po sprejetju dualistične ustave 1867 se je avstrijski priključil na področje Slovence še pečeval, v gospodarsko zaostali Sloveniji pa se je pod vplivom kernal nastaločega domobnega kapitala življenje preprostejšega človeka, zlasti kmeti, že poslabšalo. Kakor nazorno prikazuje urednik v opombah, je od vseh naših pokrajinskih živila v najhujših pogojih Dolenski. Tu je bilo že pred revolucijo izkoriščanje največje, po zemljiški odvezi (1849—53)

Srečanje otrok padlih borcev v Poljanah nad Skofjo Loko

dokončno izoblikovane tekste, so pa vendarle zanimivo branje, ki mu daje svojevrstno čar odkrita, jasna, preprosta pa neizmerno sočna z barvitostjo dolenske govornice prepolna priprave. Zgodbe posegajo v življenje novomeške okolice na obeh straneh Krke (Mimna peč, Bajnot, Bučna vas, Rateč, Ljubno, Vavta vas, Sentjerne, Cegelnica, Dol, Kamence) in Novoga mesta samega. Približno polovico zgodb pripovedujejo v

POZDRAVLJAJO FANTJE

Zbrali smo se dolenski fantje v Kraljevo, kjer služimo svoj vojaški rok in sklenili, da pošljemo iskrene pozdrave bralcem »Dolenskega lista«, posebno tistim, ki nas poznajo (dekleta seveda na prvem mestu).

Marsikaj bi lahko napisali, kako nam minevajo dnevi, pa bi vas nemara ne zanimalo. Povemo le, da smo pomoni na častno službo v JLA, saj je znamenje zaupanja, da smo sposobni braniti svojo domovino, če bi bilo potreba. Zadržek je bil kajpak težak, ampak to je sedaj že za nami. Tukaj smo našli svoj drugi dom, ki je za nas hkrati tudi zelo koristna šola. Organizirali smo svoj pevski zbor, saj slovensko pesem imamo radi kot svoj domači kraj, o katerem nam »Dolenski list« poroča marsikaj.

Svojim mlajšim bratom in drugim fantom pripravljamo, naj se skrbno pripravljajo, da bodo častno izpolnili svojo dolžnost v vrstah naše ljudske armade, saj nas bodo kmalu zamenjali.

Ivan Kovačič, Franc Zagor, Tone Blatnik, Franc Plut, Jože Maver, Franc Pir, Alojz Vesol, Ivan Turk, Viktor Kren, Konrad Bežak.

USNJENE PODKVE

Podkovanje konj je že staro, vsaj dva tisoč let. Zanesljivo se znan, da so Rimljani uporabljali usnjene podkve, ki so bile na spodnjem delu prevlečene s kovinsko ploščo. Cesar Neron je baje dal podkovati nekaj tisoč svojih mežav s srebrnimi podkvami, konje iz cesarskih hlevov pa s zlatimi. Uporaba usnenih podkv je bila v Srednji Aziji zelo razširjena že v starem veku. S takimi podkvami so kovali svoje konje tudi ameriški Indijanci iz plemena Apačev. Cepprav so Rimljani imeli svoje konje podkovane, se je to kasneje skoraj povsem pozabilo in so podkve začeli uporabljati po Evropi znova šele v 10. stoletju.

Enako nazorno in spretno razbira iz raznih izjav in literarnih del prof. Logar tudi Trdinovo socialni nazor. Prepričan je bil, da bodo po odpravi fevdalnega reda graščine propadle, kmetije pa raste: »Gospodarje cele zemlje bo ostal kmet, stanovat bo v lepših hišah, nego so sedanje, in užival

do končno izoblikovane tekste, so pa vendarle zanimivo branje, ki mu daje svojevrstno čar odkrita, jasna, preprosta pa neizmerno sočna z barvitostjo dolenske govornice prepolna priprave. Zgodbe posegajo v življenje novomeške okolice na obeh straneh Krke (Mimna peč, Bajnot, Bučna vas, Rateč, Ljubno, Vavta vas, Sentjerne, Cegelnica, Dol, Kamence) in Novoga mesta samega. Približno polovico zgodb pripovedujejo v

Velikanski načrt za ureditev Donave

Donava je med največjimi rekami v Evropi. Zaradi stopničastega in skalovitega korita, poganja podvodnih pečin, ni bila plavna do leta 1868, zlasti ne na odseku Dierdapa, kjer je tok reke še posebno neprimeren. Z berlinskim sporazumom leta 1878 je Avstro-Ogrska prevzela obvezno, da uredi tok Donave in jo usposobi za plavo. Prvenstveno na odseku Dierdap. Z deli so pričeli in v obeh letih so Donavo delno usposobili za plavo. Še vedno pa zaradi dierdapske ozilne ne morejo pluti večje ladje. Zaradi velikega vodnega padeca so potrebni za vsako ladjo zelo močni vlačilci, tudi do 2.000 konjskih sil. Poleg tega pa je na najbolj težavnih prehodih na obrežju zgrajena posebna železniška proga, da na teh odsekih potegne ledjo lokomotiva. Tudi z manjšimi širjimi je plova skozi predel Dierdapa zelo nevarna in močna samo podnevi in to pod vodstvom izkušenih pilotov.

Ta dierdapski vodni stolp, ki je leta in leta raznim stiskam, njoškom. Sedaj pa kaže, da bo problem rešen in to zelo učinkovito.

Ob obisku marsiala Tita v gosposki Romuniji (Donava deli mejo med našima državama na dokaj velikem področju) je prišlo tudi do predloga, da bi skupno uredili problem te velike reke, še posebej Dierdapsko sotesko. Na odgovor tega predloga sta mesecem stali strokovnjaki obeh držav in proučili možnost, ki bi najbolj gospodarsko rešila ta skupni problem.

25.000 LJUDI BO TREBA PRESELETI

Nj še znano, za kakšno gradnjo hidrocentral se bodo odločili strokovnjaki, če bo uresničena ta veliki načrt, ali bo samo ogrno močno hidrocentrale, ki bi dajala nad 12 milijard letno energije, ali za tri manjše, ki bi skupno dajale nekaj manj. Gospodarski račun govori za eno samo. Z njeno zgraditvijo bi Donava postala plavna za velike morske ladje,

ki bi potem lahko vozile vse do Beograda. Gospodarske koristi bi bile od take pojačane vodne potredno velike, ne samo za obe obrežni državi — Jugoslavijo in Romunijo — pač pa tudi za ostalo Evropo.

Ce bi idejni načrt v celoti uresničili, bi morali preseliti okoli 25.000 ljudi v druge kraje; izprazniti bi morali tudi romunsko mestice Orkava, ker bi se kraje zalila voda. Navzile temu pa bi bile investicije za izvedbo tega gigantnega načrta, ki bi znašale po približni ocenitvi 300 milijard dinarjev, zelo donose.

Strokovnjaki predvidevajo, da bi bili potrebni za izdelavo podrobnih načrtov za to gradnjo najmanj dve leti, za izgradnjo objekta pa deset let. O vsem tem se bodo pogovorili na sestanku še ta mesec.

LADO SMREKAR

Hiša mladosti

dobneje, tako, da bi otroci rekli v svoji zreli dobi: stariji so nam dali vse, kar so mogli.

Potem je na vesti učitelj, tisti državljani, ki je po svoji službeni funkciji dolžan, da skrbi za vzgojo. Vsi ti trpe činitelj: ostar, stari in učitelj, pa največkrat stori dovolj, da bi bila hiša mladosti dom kulture, dom lepote in svetlobe, čeprav bi se dostikrat dalo marsikaj storiti.

Ze v prvem poglavju članka »O najdražji doti« sem mimogrede nakazal, da naše šole z materialno podlago in dotokom sredstev iz družbenega fonda ne morejo biti zadovoljne. Proračunska sredstva so prešibka, postavke premalo široke, kar vse je dostikrat posledica nerazumevanja in nezainteresiranosti. Ne morem si misliti srednjeevropskega proračuna brez postavke za učila in knjige, posebno še, ker vsi dobro vemo, kaj vse je storila zadnja vojna. Prav tako ne morem in nočem razumeti, da so investicijska sredstva v šolskih proračunih skoraj povsem črpana, ko dobro vemo, da so skoraj po vseh šolah le krepke sledi vojnega viharja. Stroški vzdrževanja se skoraj vsako leto povečujejo, to je res, toda pri sprejemanju in obravnavi proračuna kažejo ljudski odbori na višino starega, to pa je prav tako res. Eden izmed partnerjev mora tudi popustiti, in če je ta partner šolsko vodstvo, je jasno, da gre relativno zmanjšani proračun na škodo higienskih naprav in splošnega vzdrževanja. Življenje pa teče dalje in terja svoje. Higiena po naših zavodih je nekaj nad vse važnega, kar nam razkrivajo razne epidemična leta, ki se zadnje čase precej pogosto pojavljajo. Takrat se pokažejo slabosti kalibritacije, kajti stroški se podvoje

in potroje, poleg tega pa zahtevajo še doloških žrtev.

Prav tako navadno odpadajo postavke za nabavo inventarja, ipd. Take odločitve so povsem nemogoče in bi jih oblast morala krepko popraviti v korist šole. Človeka spreleti, ko vidi milijonske investicije v kavarnah, bifejih, prodajalnah, bazenih itd., v marsikateri šoli pa so klopi iz časov Marije Terezije, ki jih je že vrsta pokolenj povsem onemogočila za normalno delo.

Vem, prav dobro vem, da gredo in so šli za prosveto težki milijoni, toda ob primerjavi zgoraj navedenega investiranja lokalov, ki niso tako življenjsko pomembni kot je šola, razmerje ni praktično, zakaj šola je najvažnejša žila na šolskem narodnem telesu in bi jo tako morali upoštevati.

Marsikje so pri obnovi in gradnji pomagali stariji in učenci s prostovoljnimi delom, kar je pač častna zadeva posameznika. Stariji v tem pogledu radi pomagajo, prav tako kot radi povedo, da je bila nekdo šola taka in taka. So ostri kritiki in ne vselej pravilni, kar je povsem razumljivo. Ko pripovedujejo, da je bil šolski vrh nekoč krasno urejen, da je bilo po šoli vse lepo prepletkano, povsod polno nagačenih živali itd., moramo vedeti, da so bili takrat mladi, in da mlad človek gleda drugače kot zreli. Saj ni res, da bi stari ljudje hvalili nekdanje »zlate čase« zavoljo svetovnonazornih načel, hvalijo jih pač zato, ker so bili ti časi resni zlasti, namreč v fiziološkem oziru živečnega življenjskega pojava. Tako moramo razumeti, če poročajo, da se nimamo kaj prida v šoli in v okoli nje, kajti njihove miselnosti so jo drugače videli.

HIŠO SMO NA PRIMORSKEM

Avgusta nas je 118 pionirjev in pionirk iz novomeškega okraja letovalo v Cerinsem na Primorskem. 1. avgusta smo šli iz Novoga mesta; med potjo smo si ogledali na visokem rojstni dom Ivana Tavčarja.

Ko smo prišli v novi dom, smo si najprej ogledali prelepo okolico in se porazdelili v več skupin. Za kopanje ni bilo ugodno, zato smo raje hodili na izlete. Bilo smo na 1632 m visokem. Potem, ogledali smo si znamenito praznansko botanično Franjo. Idlijo in rudnik živega srebra; posebno vesel pa smo bili na hribu Lajše, od koder smo se po strmih senožetih spuščali na tekočih vzhaj. Tudi na Crnem vrhu, kjer smo se do sitosti najedli borovnic, malin in brusnic, je bilo zelo lepo. Pred odhodom smo izvedli žajno slovesnost na grobu sedemindesetletni, leta 1944 pobitih slovencev. O tem žajnostnem dogodku nam je pripovedoval predsednik ZB iz Cerinsega, pionirski sta delamirali, pevski zbor pa je zapel 4 pesmi. Padlim junakom smo položili na grob lovorjev venec z napisom »Slava padlim borcem — pionirski ekipi. Novo mesto, 2. avgust 1953.«

Zdravi, spoštiti, ošepirjeni in veseli smo se po treh tednih vrnili na svoje domove.

Hvaležno nam ljudski oblastnik, okrajnemu ljudskemu odboru — Tavčarjevi — za to, da nam je omogočil tako prijetno počitnice na Primorskem, pod svobodnim pomembnim. Barinka Abačič

HIŠO SMO NA PRIMORSKEM

Avgusta nas je 118 pionirjev in pionirk iz novomeškega okraja letovalo v Cerinsem na Primorskem. 1. avgusta smo šli iz Novoga mesta; med potjo smo si ogledali na visokem rojstni dom Ivana Tavčarja.

Ko smo prišli v novi dom, smo si najprej ogledali prelepo okolico in se porazdelili v več skupin. Za kopanje ni bilo ugodno, zato smo raje hodili na izlete. Bilo smo na 1632 m visokem. Potem, ogledali smo si znamenito praznansko botanično Franjo. Idlijo in rudnik živega srebra; posebno vesel pa smo bili na hribu Lajše, od koder smo se po strmih senožetih spuščali na tekočih vzhaj. Tudi na Crnem vrhu, kjer smo se do sitosti najedli borovnic, malin in brusnic, je bilo zelo lepo. Pred odhodom smo izvedli žajno slovesnost na grobu sedemindesetletni, leta 1944 pobitih slovencev. O tem žajnostnem dogodku nam je pripovedoval predsednik ZB iz Cerinsega, pionirski sta delamirali, pevski zbor pa je zapel 4 pesmi. Padlim junakom smo položili na grob lovorjev venec z napisom »Slava padlim borcem — pionirski ekipi. Novo mesto, 2. avgust 1953.«

Zdravi, spoštiti, ošepirjeni in veseli smo se po treh tednih vrnili na svoje domove.

Hvaležno nam ljudski oblastnik, okrajnemu ljudskemu odboru — Tavčarjevi — za to, da nam je omogočil tako prijetno počitnice na Primorskem, pod svobodnim pomembnim. Barinka Abačič

ALARMANTNA VEST

Mala Lenčka prinese kruh iz prodajalne in pravi: »Mama, kruh se je spet podražil!«

»Ni mogoče, za koliko pa?«

»Za en sladoled!«

ZLOBEN JEZIK

»Sosed, stetuj mi, kaj naj napravim. Ze tri noči bedim pri kravi in čakam, da se bo otelila, pa se noče.«

»Veš kaj, stran pojdi, ker če si pri njej morda misli, da se je že otelila!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

OKROGLE

ALARMANTNA VEST

Mala Lenčka prinese kruh iz prodajalne in pravi: »Mama, kruh se je spet podražil!«

»Ni mogoče, za koliko pa?«

»Za en sladoled!«

ZLOBEN JEZIK

»Sosed, stetuj mi, kaj naj napravim. Ze tri noči bedim pri kravi in čakam, da se bo otelila, pa se noče.«

»Veš kaj, stran pojdi, ker če si pri njej morda misli, da se je že otelila!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

NA SODIŠČU

»Obtoženi, zakaj ste pa prinesli na sodišče tako debela gorjačo?«

»Saj ste mi tako svetovali! V pozivu je bilo napisano, da naj si obrambo poskrbim same!«

Nisem vedela, da so imeli včasih v avtomobilih gramofona namesto radia!